

Tekst 1

Van'da hayatın ritmi farklı

Urartuların eski başkenti Van'dayım. İçimden "Edremit Van'a bakar, içinden Şamran akar" türküsü geçiyor. Kalesini, gölünü, kahvaltı salonlarını turluyorum. Yürüyorum, yürüyorum; bitiremiyorum...

- 1 Sadece gezdikçe öğreniyor insan. Edremit, Van'ın sayfiyesiymiş. Urartuların neredeyse 3 bin yıl önce yaptıkları su kanalının adı da Şamran'mış...

"Edremit Van'a bakar içinden Şamran akar, öyle bir yar sevdim ki her gören ona bakar" türküsünün ne anlama geldiğini anlamak için Van'a gitmek lazımmış.

- 2 **4 bin yıl önce Semiramis tarafından kurulmuş**

Rivayete göre şehir, günümüzden 4 bin yıl kadar önce, Asur Kraliçesi Semiramis tarafından kurulmuş. Urartulara başkent olmuş. Önce Araplar, Bizanslılar ve Persler tarafından yönetilmiş. Daha sonra da Selçuklular ve Osmanlılar tarafından.

Rusların 1915 yılında eski şehri işgal etmesiyle Van'ın rengi değişmiş. İşgal iki yıl sürmüştü. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasıyla da eski şehrin 4 kilometre doğusunda yeni bir Van kurulmuş.

Bugün şehir ve göl arasındaki yol, bir zamanların meşhur 'İpek Yolu'. Artık neredeyse bir otopan...

Şehir büyümüş. Göç almış; büyümüş, ilerlemiş, gerilemiş...

Tatvan'dan gemiyle yaklaştığımda gördüğüm manzaraya ve Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nin şehre kattığı canlılığa şaşırımdım kaldım.

- 3 **"Kaçak çay bulunur" tabelalı kahvaltı salonları**

Beş Yol'da yürüdüm. Önümde bir adam, elinde telefon, ilerliyor. Bir süre sonra ister istemez konuşmalarına kulak kabarttım.

- Bak güzelim, hayal kur, onda bir şey yok. Sadece hayal kurarken yapacağın işleri de ihmal etme. Sen bir güzel derslerine çalış da, yine hayallerini kur!

Böylesine ağır ve yapıcı bir terapi cümlesiyle tersim döndü. Bu şehirde, yerel şiveli ve giysili bir adamdan beklemiyordum...

Günün geri kalanında ve ertesi gün hep aynı mutluluğu duydum. Oh be! Hayal kurmak ne güzelmiş meğer! Akdamar Adası'nı, müzeyi, kaleyi, kedileri, gümüşçüleri "lay lay lom" dolaştım. "Boş ver be!" deyip korkusuzca yedim, "yürünmez" dedikleri her yere yürüyerek gittim. Çavuştepe'nin arkeologlara taş çıkartan bekçisi Mehmet Kuşman'ı ağzım açık dinledim. Eski camileri, hayatımda ilk kez görüyormuşçasına bir coşkuyla gezdim.

Van'da hayatın ritmi farklı. "Kaçak çay bulunur" tabelaları ile süslü kahvaltı salonları ve kahveler, enfes ballar ve peynirlerle birlikte havada bir dinginlik var sanki. Bir bilgelik, bir her şeyi olduğu gibi kabullenirlik vardı havada.

Ya da bana öyle geldi...

4

Ne yapılır?

- Müzeyi görmeyi ihmal etmeyin. Biraz vakit ayırıp gezmek çok akıllıca olur. Yolculuk MÖ 9000'de başlıyor. Başınız dönebilir...
- Van Kalesi'ni mutlaka gezin. İlk surları MÖ 840'ta inşa edilmiş.
- Van Gölü ülkemizin en büyük gölü. 3 bin 700 kilometrekarelik bir alana yayılmış. Bana çok romantik geldi.
- Çavuştepe'de Urartuların sarayını görün.
- 1662'den kalma Kaya Çelebi Camii'ni ziyaret etmenizi öneririm.
- Hüsrev Paşa Külliyesi 1567'de yapılmış. Onarılmış haline ağızım açık kaldı.
- Muradiye Şelalesi ve Akdamar Adası'nı mutlaka ziyaret edin. Acıklı "Ah Tamara" hikayesini anlatmayacağım, malum yerim dar. Ama mutlaka orada öğrenin, geziye romantizm katması açısından önemli bir efekt.
- Güzelsu Kalesi 1600'lü yıllarda yapılmış. Uzaktan bir ejderhayı andırıyor. Kesinlikle gitmeye değer. Çok masalsı, çok "1001 Gece"!
- Sütçü Feyzi Erol Kardeşler'de kahvaltı edip Balcı Behçet'ten de bal alabilirsiniz. Bir de otlu peynir olayı var; ihmale gelmez!
- Göl kenarında inci kefali yemeden olmaz.
- Gümüş işçiliği çok ilgi çekici. Özellikle Atasoy Gümüş'e bir göz atmakta fayda var.

Tekst 2

Beni sokmaya çalıştıkları delikten çıkıp buraya geldim

ELİF BERKÖZ

- 1 Sinan Çetin'in yıllar önce çektiği ve gösterimini sürekli ertelediği "Romantik" vizyona girdi. Filmin başrol oyuncularından Teoman, ne kadarı espridir bilinmez, konuyu unuttuğunu söylüyor. Filmin bazı sahneleri internette dolaşüyor. Biz de filmin kadın başrol oyuncusu Yasemin Kozanoğlu ile röportaj yapmaya karar veriyoruz. Kozanoğlu ile Riva'daki evinde buluşmak için sözleşiyoruz. Herhalde bir villada oturuyordur diye düşünürken Kozanoğlu telefonda bana "Köy meydanına gelince evimi sorun, gösterirler." diyor. Tarif edilen adreste çimlerle kaplı bir bahçe ve bir kütük ev çıkıyor karşımıza. Burası bir zamanlar Kozanoğlu'nun da yarışmacı olarak katıldığı 'Ünlüler Çiftliği' programındaki ahşap evin neredeyse aynısı. İçerisi daha hoş ve konforlu tabii. Bir odalı evde iki Macintosh bilgisayar, bir televizyon, küçük bir buzdolabı var. Kozanoğlu dört köpeği ve bir kedisiyle birlikte Kanlıca'daki evini bırakıp buraya taşınmış. Nedeni de müziğe konsantre olmak istemesi. "28 yaşındayım ve tam da tek başına kalıp bir şeyler yaratma devresindeyim. Geceleri müzik yaparken komşuların tak tak diye duvara vurmuyacağı bir yere gitmek istedim." diyor. Ayrıca doğayı da çok sevdiği için burada olduğunu söylüyor. Söyleşimiz bitince, ricası üzerine onu bakkala götürüyoruz, sonra da evine bırakıyoruz. Çünkü arabası yok. Bisikletle gidince de köydeki tüm köpekler peşine takılıyor...
- 2 *Yaşadığınız yer insanların kafasındaki sosyetik güzel Yasemin Kozanoğlu imajına oldukça aykırı. Kanlıca'daki evinizi bırakıp böyle bir hayat seçmenize, buraya taşınmanıza ne sebep oldu?*

Geceleri müzik yaparken komşuların 'tak tak' diye duvara vurmuyacağı bir yere gitmek istedim. İş konsantrasyonum bozuluyordu şehir içinde. Gelen giden oluyordu, telefon çalıyordu. Özgür kalmak için buraya geldim. Zamanı daha iyi kullanıyorum burada. İstedğim saatte müzik yapıyorum. Köpeklerim çok mutlu. Bisiklete biniyorum. Dağlara tırmanıyorum.
- 3 *Anneniz şehre geri dön baskısı yapıyor mu?*

Hayır. Doğayı sevdiğimin ve burada ne kadar mutlu olduğumun farkında. Arada sırada beni görmeye geliyor ya da ben ona gidiyorum. Yemek yapamadığım zamanlarda ondan yemek taşıyorum evime.
- 4 *İlk kez tanıştığınız biri mesleğinizi sorduğunda cevabınız ne oluyor?*

İngiltere'de video prodüksiyon okudum. Audio ve elektronik müzik dersi aldım. Keşke müzik okuluna girseydim diyorum şimdi. DJ'im ben. Neredeyse Türkiye'nin her yerinde çaldım.
- 5 *Bu evde gerçekleştirmek istediğiniz projeler var mı?*

Şu sıralar DJ'liği minimuma indireceğim. Evde çalışmak istiyorum çünkü. Beste yapıyorum. Beğendiğim Türkçe şarkıları kulüplerde çalınacak hale getirmeye çalışıyorum. Mesela Sezen Aksu ve Nil Karaibrahimgil'in şarkılarını.

- 6 *Şimdi de "Romantik"le gündeme geldiniz. Teoman geçenlerde şakayla karışık "Yasemin filmde kardeşim miydi, sevgilim miydi hatırlamıyorum" demiş. Sizin hafızanız Teoman kadar zayıf mı? Filmin konusunu sorsam hatırlayabilecek misiniz?*
Ben de neredeyse konuyu unuttum. Gazetelerde yazılanları okuyunca hatırlayabiliyorum ancak. Hem yıllar geçti üzerinden hem de senaryosu çok değişti. Mesela bir yıl önce bile filme ek yaptık. Ama hatırladıklarımı sayayım. Teoman çocukluk arkadaşımı oynuyor. Sonra aşk yaşıyoruz. Mafya muhabbetleri, aksiyon yer alıyor filmde. Bir yandan da aşk hikayesi giriyor işin içine. Aynı kıza aşık olan iki erkek var. Onları da Teoman ve Okan Bayülgen canlandırıyor.
- 7 *"Romantik"te kim romantik?*
Baş kahramanlar ve sahneler çok romantik. Fakat filmin tümüne bakıldığında romantik bir film değil. Film karakterleri baktıkları dünyanın gördükleri gibi bir yer olmadığını, hayatın romantik olmadığını fark ediyorlar.
- 8 *"Romantik"in tamamlanmış halini izlediniz mi?*
Bitmeden izlemiştim. En son halini iki kere gösterdiler oyunculara ama benim izlemeye zamanım olmadı. İzlediğim kısımda oyunculuğumu çok beğendim nedense. Doğal buldum. Sinan Çetin'le elektriğim tuttu diye oldu herhalde. Karakteri de çok sevmiştim.
- 9 *Genel olarak kendi oyunculuğunuzu nasıl buluyorsunuz? Sizce rol yapmakta başarılı mısınız?*
Oyuncu olmayı hiç düşünmezken beni televizyon dünyasına sokan kişi Sinan Çetin'di. Ne yazık ki "Romantik"ten sonra onunla bir daha çalışma fırsatım olmadı. "Çilekli Pasta" adlı televizyon filminde oyunculuğumu beğenenler çıktı, ben hiç beğenmedim. Karakterime yakın bir rol değildi çünkü. Zaten oyuncu değilim, değişmemi gerektiren rollerin altından kalkamam. Oysa "Romantik"te oynamak hem kolay hem de eğlenceli olmuştu benim için. Çünkü rolüm bana benziyordu. Kendi karakterime yakın teklifler gelirse tekrar oyunculuk yapabilirim.
- 10 *Sizin şöhretiniz işinizdeki başarınızdan çok, ortalarda ne kadar gözüktüğünüzle ilgili. Bunun farkına varıp işinize konsantre olmaya mı karar verdiniz?*
Eğer orada DJ'lik yapmıyorsam ve güzel bir etkinlik yoksa gece kulüplerine uğramıyorum. Geç yatıp geç kalkarken, şimdi erken kalkıp erken yatıyorum. Gece çalışıyordum, geceye endekli yaşıyordum bu yüzden. Ve ister istemez kameralara yakalanıyordum. Şimdi yaşam tarzım değişti. İşime kafa yoruyorum. Magazin basınının beni sokmaya çalıştığı delikten çıkmayı başardım. Bir daha asla yanıma yaklaşmalarına izin vermeyeceğim.
- 11 *Geçtiğimiz günlerde oyuncu Seda Akman uyuşturucu kullandığı için gözaltına alındı. Siz de uyuşturucu olaylarında en sık adı geçen ünlülerdendiniz. Ünlüleri afişe etmek onlara özenen gençlere kötü örnek oluyor bence. Her insan her şeyi denemiş olabilir. Ama denemek başka şey, bağımlı olmak başka şey. Uyuşturucunun yanında değil, karşısındayım. Kötü maddelere ihtiyacım yok. Gençlere tavsiyem şu: Uyuşturucuya ihtiyaçları yok. Tek ihtiyaçları olan şey akılları ve kalpleri.*
- 12 *Kimileri sizi bir çocuk kadar saf buluyor. Belki de fazla içinizden geldiği gibi konuştuğunuz için böyle düşünülüyor...*
Beni saf olarak tanımlayanlar akıllı mı acaba? Son yıllarda insanların gözüne baktığım zaman ne olduklarını anlayabiliyorum. Daha akıllandım. Eskiden beceremiyordum bunu. Şimdi daha iyi tanıyorum karakterleri. Büyümenin alametleri bunlar.

Tekst 3

Yeni sözcükleri kolayca öğrenmenin yolu

Alan Pritt

Okuldayken İspanyolca ve Fransızca öğrenmek zorunluymuştu; ama ben bir türlü beceremezdim. En başarısız olduğum dersler yabancı dillerdi. Üç yılın sonunda İspanyolca sınavına girip 100 üzerinden yalnızca 2,5 aldığımı hatırlarım. Bütün o üç yıl boyunca aslında hiçbir şey öğrenmemiştim. Ve sorun, elimden geleni yapmamak değildi. Ev ödevime saatlerce çalışır; ama hiçbir yere varamazdım. Beş ya da daha az yeni sözcük öğrenmek için, bir saat tekrarlama alıştırmaları yapardım. 10 ilerliyordum ve bu kadar uzun sürede öğrendiğim şeyleri de çabucak unutuyordum.

Aradan on yıl geçti ve çok şey değişti. Sözcük öğrenmeye yönelik bir strateji, son zamanlarda ilerleme kaydetmeme gerçekten yardımcı oldu. Artık, sözcük başına bir dakikadan az zaman harcıyorum ve gittikçe hızlanıyorum.

Sözcükleri ezberlemek özellikle zordur; çünkü son derece soyuttur ve sözcük ile 11 arasında çok az bağlantı vardır. Bağlantı gerçekte yoktur; sadece bizim kafamızda yaratılmıştır. Bu da onu ezberlemeyi zorlaştırır. Ama biraz yaratıcı hayalgücü ve net bir 12 ile, bu işi daha kolay hale getirebiliriz.

Sözlükteki tanım kullanılarak sözcüğün gerçekten iyice anlaşılamayacağını bilmek önemlidir. Sözlükler yararlıdır; ama sözcükler, farklı durum ve bağlamlarda kullanılmak suretiyle gelişir. Öyleyse, yeni bir sözcüğü gerçekten anlamadan önce, onu 13 bağlamlarda kullanmanız gerekecektir.

Ama bu kısım, siz sözcükleri daha çok kullanmaya başladıkça, doğal olarak 14. Bu durumda temel kaygımız, orijinal bellek tohumunu ekmektir.

Bunun için iki şey yapmalıyız. İlk önce, sözcüğü gayet iyi anladığımızdan emin olmalıyız. İkincisi, halihazırda bildiğimiz birşey ile arasında bir bağ kurmalıyız.

Sözcüğü Anlamak

Yeni bir sözcüğün üstünden geçip onu gerçek anlamda anlamamak kolaydır. Bir sözcüğü daha sonra tanıyacak kadar bilmek yeterli değildir; kulağa nasıl geldiğini ve nasıl hecelendiğini gerçekten bilmemiz gerekir.

Bu iki şekilde yapılır: işitsel ve 15 olarak.

İşitsel kısım için:

- Sözcüğü okuyun.
- Gözünüzü sayfadan ayırın ve sözcüğü yüksek sesle söyleyin.
- Doğru söyleyip söylemediğinizi kontrol edin.

Görsel kısım için:

- Nasıl hecelendiğine bakın.
- Gözlerinizi kapayın.
- Her harfi gözünüzde canlandırın.
- Yüksek sesle harf harf söyleyin.
- Yeniden harf harf söyleyin; ama bu kez tersten yapın. (Bu, sözcüğü yalnızca fonetik olarak değil, görsel olarak da öğrendiğinizi doğrular.)
- Gözlerinizi açın ve sözcüğün harflerini doğru söyleyip söylemediğinizi kontrol edin.

Bunu yapabilirseniz, sözcüğü gayet iyi öğrenirsiniz.

Belleğe Havale Etmek

Artık, sözcüğü bildiğinize göre, bir sonraki işiniz, sözcüğü halihazırda bildiğiniz birşeyle **16**. Bunu yapmak için, sözcüğü hayalgücümüz dahilinde bulunan ve kolayca hatırlanan bir imgeye dönüştürmemiz gerekir.

Bunu en iyi, bir örnekle açıklayabiliriz. Diyelim, İngilizce “shell” (“kabuk” anlamına gelen bir isim) sözcüğünü öğrenmeye çalışıyorsunuz.

İmgeler düşünün

Yeni sözcüğün görsel anlamda size neyi hatırlattığını düşünün. Aklınıza gelen ilk şeyi seçmeye çalışın; çünkü sözcükle yeniden karşılaştığınızda, muhtemelen aynı biçimde düşüneceksiniz.

“Shell” sözcüğünü ilk gördüğümde benim aklıma gelen ilk şey “kel” oluyor. Yazım ve ses olarak birbirlerini andırıyorlar. Böylece, ilk bağlantı kurulmuş oluyor.

Şimdi sözcüğü çevirisine bağlamak gerekiyor: kabuk. Bunu yapmak için, “kel” ile “kabuk” arasında benzerlik olduğunu, kel bir kafanın beynin çevresindeki kabuğu **17** hayalimde canlandırıyorum.

Bunu gözünüzde yeterince canlandırırsanız, daha kolay hatırlarsınız.

Kavram basit olsa da ustalaşmak zaman alabilir. Diğer sözcükleri bir imgeye dönüştürmek daha zor olacaktır. Ama bu, her sözcükle yapılabilir. Ne kadar çok pratik yaparsanız, o kadar gelişirsiniz ve her şey o kadar kolaylaşır.

Tekst 4

Sulukule'ye ne oluyor?

BERİVAN TAPAN

- 1 Sulukule ve Hacıhüsrev, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nce (İBB) başlatılan "Kentsel Dönüşüm Projesi" ile tarihe karışıyor. Sulukule'nin kendilerine dedelerinden miras kaldığını anlatan Sulukule Roman Kültürünü Geliştirme ve Dayanışma Derneği Başkanı Şükrü Pündük, "Bizleri tarihimizden sürmek istiyorlar. Başka tarihimiz, gidecek yerimiz yok." dedi.
 - 2 Roman mahalleleri olarak belleklerimizde yer edinen Sulukule ve Hacıhüsrev, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nce (İBB) başlatılan "Kentsel Dönüşüm Projesi" ile tarihe karışıyor. Evleri yıkılacak olan 3 bin 500 Roman, müzikleri, kahkahaları, düğünleri, göbek danslarıyla doldurdukları 1150 yıllık semtlerini terk etmek istemiyor, "zoraki göçe hayır" diyor.
 - 3 Sulukule'nin kendilerine dedelerinden miras kaldığını anlatan Sulukule Roman Kültürünü Geliştirme ve Dayanışma Derneği Başkanı Şükrü Pündük, "Ninelerimizin, dedelerimizin evlerinin, mezarlarının bulunduğu bu semtten sürülüyoruz. Tarihimizden sürülüyoruz . Başka tarihimiz, gidecek yerimiz yok. Bizlerin oralarda yaşama imkânı yok. Bizler, müzisyen, at arabacısı, esnaf, seyyar satıcı, kâğıt toplayıcı, hurdacı, çalgıcı, dansöz ve çiçekçiyiz. Öncelikli olarak iş teminatı verilmeli. Buraların çöküntü haline gelmesi bizim değil, Fatih Belediyesi'nin ayıbıdır. Evlerimizi biz restore etmek istedik, izin verilmedi." diyor.
- 'Eğlenceyi bitirdiler'**
- 4 İstanbul'da elindeki hortumla gözaltındaki bir sanığı döverken kameraya yansıyan görüntüleriyle gündeme gelen "Hortum" lakaplı Başkomiser'in Sulukule'deki eğlenceyi bitirdiğini dile getiren Pündük, o dönemdeki mağduriyetlerinin şimdi de Kentsel Dönüşüm Projesi ile sürdüğünü dile getirerek "Bizim fikrimiz hiç sorulmuyor. Sanki taşınacak olan bizler değiliz. 50 yıldır bize verilen sözler tutulsun artık." dedi.
 - 5 Derneğin Yönetim Kurulu üyesi Erdoğan Dalkıran ise 45 yıllık Sulukuleli bir müzisyen. Evlerinin 2-3 katlı turistik evler haline getirileceği ve kendilerine teslim edileceği sözünün Fatih Belediye Başkanı tarafından verildiğini anlatan Dalkıran, şunları söyledi:
"Evlerin ruhsatları için müracaat etmemizi söylediler. Biz de ruhsata tabi olduk. Evler restore edilecekken zenginlere peşkeş çekilmek için yıkıldı. Sulukule'nin bu hale gelmesine neden olan emniyet ve belediyedir. Ne zaman Fatih'e hacılar, hocalar gelmeye başladı o zaman Sulukule karanlığa gömüldü."

- 6 Ulaşılabilir Yaşam Derneği'nden Hacer Foggo, Romanlar üzerinde yaptığı çalışmalarla tanınıyor. Sulukule, Kâğıthane, Küçükbakkalköy projelerinde göz önüne alınmayan tek şeyin 'insan' olduğuna dikkat çeken Foggo, Küçükbakkalköy'de 256 evin yıkıldığını ve 200 ailenin açıkta yaşadığını ifade etti.

“Ölümler yaşanacak”

- 7 Foggo, “15-20 tane tapusu olan ev de yıkıldı. Evleri yıkılanlar barakalar yapmışlardı. Bu barakalar da yıkıldı. Havalar soğudukça ölümler yaşanacak. Zaten Zeynep bebek öldü. Acil Sadabad Viyadüğü'nün altında kamyonlarıyla beraber 15-20 aile yaşıyor. Çocuklar okullarını bu yıl bitirene kadar bari orada yaşamalarına izin verilmeli.” dedi.
- 8 Avrupa Roman Hakları Merkezi Programlar Direktörü Claude Cahn, Roman mahallelerine yönelik yıkımlar gerçekleştiği takdirde, bunun yerel yetkililerce gerçekleştirilecek en büyük ve sistemli yıkımlardan biri olacağını belirterek “Bu durum, Türkiye'nin uluslararası hukuk karşısındaki tavrını ve yükümlülüklerini de tartışmaya açacak.” dedi.
- 9 Şehir Plancıları Odası İstanbul Şube Sekreteri Tayfun Kahraman da “mağdur edici ve yerleşimciyi yerinden eden” diye nitelendirdiği kentsel dönüşüm projesiyle kent merkezlerindeki alt grupların sürülerek üst sınıf için steril binalar yapılmasının planlandığını savundu. Sulukule'deki evlerin yüzde 61'inin ruhsatlı ve tapulu olduğunu belirten Kahraman, “Proje mevcut yerleşimci profilini korumaktan çok uzak” diye konuştu.
- 10 Romanlar hakkında daha geniş bilgi almak isteyenler “www.cingeneyiz.org” adlı internet adresinden yararlanabilir.

Tekst 5

İzmir'deki köprüler 'beton kanseri' oldu

Turan GÜLTEKİN/İZMİR, (DHA)

Deprem açısından Türkiye'nin birinci dereceden riskli bölgeleri arasında bulunan İzmir'in ana ulaşım yolları üzerinde 1980 ile 1995 yılları arasında yapılan köprü ve viyadüklerde 'Beton kanseri' denilen çatlaklar oluştu. Devlet Karayolları'na ait olan viyadük ve köprüler onarılırken, İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne devredilen Hilal 1 ve 2, Halkapınar ve DGM Köprüleri'nde ise şu ana kadar bir onarım yapılmadı. Gözle görülebilen çatlak ve hasar, halk arasında korkuya neden oldu.

'Beton Kanseri' denilen Alkali Silika Reaksiyonu'nun (ASR) ilk kez 1995 yılında köprülerde görülmesinin ardından Karayolları Genel Müdürlüğü Japon uzmanlara inceleme yaptırdı. İnceleme sonucunda bu köprülerde kullanılan betondaki Gediz Nehri'nden alınan doğal kumların, çatlaklara neden olduğu belirlendi. İncelemenin ardından Bayraklı Turan Köprüsü 2002, Zafer Payzın Köprüsü ise 2003 yılında onarımdan geçirildi.

Karayolları 2. Bölge Müdürü Erol Altun, köprülerin betonda böyle sorun ortaya çıkabileceğinin bilinmediği yıllarda yapıldığını, sorunlarla karşılaşıncaya da önleminin alındığını belirtti. Altun şunları söyledi:

"Betondaki bu hastalığın betonda kullanılan kumdan kaynaklandığı anlaşılınca, köprü ve viyadüklerde doğal kum kullanılması yasaklandı. Karayolları Genel Müdürlüğü bir genelge yayınlayarak inşaatlarda kırma kum kullanılmasını istedi. O günden beri kırma kum kullanıyoruz. Eski köprüler ise sürekli olarak denetleniyor. Denetimler sonucu gerekli onarımlar projelendiriliyor. Bu hastalığın görüldüğü Bayraklı Turan ve Zafer Payzın Köprüleri bu tür onarımdan geçirildi. Ancak İzmir Büyükşehir Belediyesi'ne devredilen köprülerde durum nedir onu bilmiyoruz."

Karayolları'nca yapılıp Büyükşehir Belediyesi'ne devredilen Hilal 1-2, Halkapınar, DGM Köprüleri'nde ise şu ana kadar bir onarım yapılmadı. Köprülerin ayakları, kirişleri ve kolonlardaki çatlaklar görenleri korkuturken, İzmir Büyükşehir Belediyesi Fen İşleri Daire Başkanlığı yetkilileri köprü ve viyadüklerde kısa vadede bir sorun bulunmadığını belirtti. Karayolları 2'nci Bölge Müdürlüğü'nün uyarıları doğrultusunda köprü ve viyadüklerde inceleme başlatıldığını kaydeden yetkililer, yıl sonuna kadar tamamlanacak inceleme sonucunda üniversiteden destek alınarak bir onarım projesi hazırlanacağını açıkladı.

Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Yapı Malzemeleri Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Bülent Baradan, "Alkali Silika Reaksiyonu'nun (ASR) ilk kez 1995 yılında Karayolları 2'nci Bölge Müdürlüğü mühendisleri tarafından Naldöken, Hilal 1-2, Buca,

Turgutlu köprülerinde görüldüğünü ve ilk çalışmaların Dokuz Eylül Üniversitesi tarafından yapıldığını söyledi. Prof. Dr. Baradan şöyle dedi: "Derelerden alınan doğal kumun kullanıldığı çimentoyla imal edilen betonlarda fazla miktarda bulunan alkalioksidin, hava ve nem sayesinde aktif silis ile birleşmesi sonucu ortaya çıkıyor. Yüzeyde çatlaklar şeklinde başlayan bu reaksiyon, müdahale edilmezse içerilere doğru ilerliyor, betonun geçirimsizliğini arttırıp, dayanıklılığı arttıran malzemelerde korozyon meydana getirerek, dış etkilerden daha fazla etkilenmesine neden oluyor. Böylece yapının ömrü kısalıyor. Binaların dış yüzeyleri çeşitli

kaplama malzemeleri ile kaplı olduğu ve havayla temas etmediği için bu reaksiyon görülmeyebiliyor ya da daha az olabiliyor. Ancak kaplanmayan köprüler ve viyadüklerde başlayıp gelişebiliyor."

ASR'nin önlenmesinin çok kolay olduğunu anlatan Prof. Dr. Baradan, "Betonda doğal kum yerine kırma kum kullanıldığında zaten önlem alınmış olabiliyor. Son yıllarda beton yapımında zaten doğal kumdan çok kırma kum kullanılmaya başlandı. Ayrıca buna ek olarak da betonun hava ile temasını kesen kaplama malzemeleri geliştirildi." dedi.

Tekst 6

İşte İstanbul'un toplu taşımayla katettiği yol

Size bir matematik problemi: İstanbul'da, Beylikdüzü ile Taksim arasındaki 35 kilometrelik yolda bir kişi otobüs, metrobüs ve metroyla, diğeri özel otomobille yolculuk ediyor. Hangi yolcu daha hızlı gider, ne kadar öder? İşte problemin ayrıntılı yanıtı.

Avcılar-Zincirlikuyu metrobüs hattının İstanbul trafiğine ve toplu taşımaya yaptığı katkıyı test etmek için Beylikdüzü'nden Taksim'e, otobüs, metrobüs ve metroyu kullanarak gittik ve hedefimize 79 dakikada ulaştık. Özel otomobil ise aynı mesafeyi 100 dakikada katedebildi. Üç araç değiştirerek yaptığımız yolculuğun maliyeti ise 2.6 TL... Metrobüs hattının etkisini ölçmek için yola çıkıyoruz. İstanbul'un hızla büyüyen ilçelerinden Beylikdüzü'nden

Taksim'e otobüs, metrobüs ve metro hattını kullanarak gideceğim. Ulaştırma Servisi'nden arkadaşımız Fedai Özder de, benimle aynı anda yola çıkarak ve aynı güzergâhı kullanarak Taksim'e ulaşacak. Beylikdüzü İETT Otobüs Durağı'ndan Avcılar'a gitmek üzere saat 17.28'de hareket ettiğimde, Fedai de otomobiliyle yola çıktı. Tek şart, trafik canavarlığı yapmadan, trafik kurallarına uygun seyretmesi.

İşte yolculuk

Okulların açılışı nedeniyle ilk üç gün toplu taşıma araçları bedava olduğundan 1.3 TL'lik Akbil'i kullanmadım. 9 kilometre uzakta bulunan Avcılar metrobüs durağına 17.48'de ulaştım. Metrobüse binmem ve hareket etmem 17.52'yi buldu. İki dakikada bir sefer olduğu için durakta fazla beklemedim. Metrobüs bedava

olmasaydı aktarma yaptığım için bilet bedeli olarak 65 kuruş ödeyecektim. İETT'nin geçici olarak kullanıma aldığı bu otobüsler oldukça konforlu. Süspansiyonları bir otomobili aratmayacak kadar yumuşak. Klima iyi soğutuyor. Koltuk araları da oldukça geniş. Seyir alışık olmadığımız bir hızda. Şoförler 50 ile 70 kilometre hızla gittikleri için duraklar peşi sıra geçiliyor. Güzergâh belli olduğundan şoförü meşgul eden sorular da yok, "durak atladın" tartışmaları da... İETT şoförleri metrobüsü çok sevdiklerini söylüyor. Normalde binbir güçlük ve eziyetle kat edilen Avcılar-Topkapı arasını 19 dakikada alıyorum. Konuştuğumuz yolcular da memnun. Topkapı'dan sonra sistemin hızlı devreye girişi nedeniyle Mecidiyeköy'e kadar olan durakların henüz bitmemesi dikkat çekiyor.

'21 dakika fark attım'

Yolculuğum 18.32'de Mecidiyeköy durağında son buldu. Saatime baktım, Avcılar-Mecidiyeköy yolculuğum 40 dakika sürmüştü. Mecidiyeköy durağından metro istasyonuna yürüdüm. Bu yürüyüş de 10 dakikamı aldı. Mecidiyeköy'den metroya bindim, saatim 18.42'yi gösterdiğinde de hareket ettim. Saat 18.47'de Taksim Meydanı'ndaydım. Yolculuğum 79 dakika sürdü. Üç toplu taşıma aracı değiştirdim ve bunlara ödemem gereken toplam para 2 TL 60

kuruştı. Ulaştırma'dan arkadaşım Fedai'yi aradım, Harbiye trafiğinde boğuştuğunu söyledi. Taksim'e ulaştığında da saat 19.08'i gösteriyordu. Kendisine 21 dakika fark atmıştım. Sabah ve akşam, trafiğinin yoğun olduğu saatlerde ise bu fark daha da artacak.

Özel otomobille maliyetli

Beylikdüzü'nden Taksim otomobille 35 kilometre. Fedai'nin aracı dizel bir araç. Yaklaşık 7-8 TL'lik yakıt tükettiğini söyledi. Fedai, benzinli bir aracın da bu mesafede 10-15 TL'lik yakıt kullanacağını hesap etti. Dönüş için tüketilecek yakıt ve Taksim'de otoparka verilecek parayla birlikte bu yolculuğun gidiş dönüş maliyeti benzinli araçlar için yaklaşık 30 TL civarında oluyor. Saç baş yolduran trafikte çekilen çile de cabası...

2 saat içinde 5 aktarmaya kadar 65 kuruş

Büyükşehir Belediyesi, kendisine bağlı tüm toplu taşıma araçlarında tek fiyat uyguluyor. Otobüs, metrobüs, tramvay, vapur fark etmiyor, hangisine binerseniz binin ilk seferde 1 TL 30 kuruş veriyorsunuz. Sonraki 2 saat içinde 5 farklı araç aktarımına kadar 65 kuruş bilet ücreti ödüyorsunuz. Öğrenciler ise 85 kuruşla başlıyor, 42 kuruşla aktarmaya devam ediyor. Aylık Akbil 105, öğrenci Akbil ise 55 TL.

Tekst 7

İşte Türkiye'nin peynir haritası

Türkiye, dört bir köşesinde evlerde, modern tesislerde üretilen onlarca peynir türü ile adeta bir "peynir cenneti"... Her biri farklı lezzetler barındıran, değişik yöntemlerle hazırlanan, adına festivaller düzenlenen peynir, Türk mutfağında da önemli besin kaynakları arasında yer alıyor. İşte Türkiye'nin peynir haritası...

KAYSERİ'NİN ÇÖMLEK PEYNİRİ

Çömlek peyniri, taze koyun veya inek peynirinin süzülüp daha sonra çömleklere basılmasıyla üretiliyor. Kalıplar halindeki taze peynir, önce bez torbalara konulup üzerine taş parçalarıyla baskı yapılarak içerisindeki peynir suyunun dışarı akması sağlanıyor. Suyunu kaybeden taze peynir, daha sonra elde ufalanıp bir bez üzerine serilerek tuzlanıyor. Ufalanmış peynirin içerisine bir miktar çörek otu katılıyor. Tuzlanıp bir gün bekletilen peynir çömleklere basılıyor. Üzerleri donmuş yağ ile kaplanan çömlekler daha sonra kayadan oyma mağaralarda veya evlerin zemin katında hazırlanan nemli kumlara gömülerek olgunlaşmaya bırakılıyor. Yaklaşık 3 ay sonra peynir tüketilmeye hazır hale geliyor.

ERZİNCAN TULUM PEYNİRİ

Erzincan'da birkaç yıl öncesine kadar evlerde, son yıllarda ise modern tesislerde üretilen tulum peyniri, ülkede en çok tüketilen peynir türleri arasında. Koyun sütünün ısıtılıp mayalandıktan sonra oluşan pıhtısı, bez torbada sudan ayrışması için 3 gün bekletiliyor. Daha sonra pıhtı parçalanarak yüzde 3 oranında tuz ile karıştırılıp 18 saat havayla temasa bırakılıyor. Peynirde istenen aromanın oluşması için bu işlem birkaç kez tekrarlanıyor ve hava almayacak şekilde bir tulum ya da bidonda 4 ay gün bekletilerek tüketime hazır hale getiriliyor.

KARIN KAYMAĞI PEYNİRİ

Kars'ta yapılan bir önemli peynir türü Sarıkamış ilçesinde ev koşullarında üretilen 'karın kaymağı' peyniri. 24-34 derecede mayalanan inek sütü, pıhtı haline gelmesinin ardından bez torbalarda baskıya alınarak suyu süzölmeye bırakılıyor. Yaklaşık 18 saat süren bu işlemin ardından açılan torba içerisine yüzde 3 oranında tuz ilave edilerek pıhtı ufalanıyor ve belli bir oranda krema veya tereyağı katılıp yoğruluyor. Daha sonra temizlenmiş ve kurutulmuş hayvan işkembesi içerisine konuluyor. Ağız sıkıca kapatılarak ve düz bir yerde bırakılarak 120 kilogramlık baskı uygulanıyor. Baskı işlemi 3 gün devam ediyor ve sonra iplere asılarak serin odalarda 3 ay gibi bir süre olgunlaşmaya bırakılıyor.

EZİNE BEYAZ PEYNİRİ

Türkiye'nin en lezzetli beyaz peynirleri arasında yer alan, adı Çanakkale ile özdeşleşen 'Ezine peyniri'nin en önemli özelliği, üretimde kullanılan sütün belirli bir bölgeden sağlanması. Ezine peynirine 2006 yılında Türk Patent Enstitüsünce, coğrafi (bölgesel) işaret tescil belgesi verildi. Ezine peynirinin yapımında, Kaz Dağları'nın kuzey ve batı kesimlerindeki Ezine, Bayramiç ve Ayvacık ilçelerinin doğal bitki örtüsü ve su kaynaklarıyla

beslenen koyun, keçi ve ineklerden elde edilen sütler kullanılıyor. Mevsime göre yüzde 40 oranında keçi sütü, yüzde 45-55 oranında koyun sütü ve yüzde 15 oranında inek sütü karıştırılarak hazırlanıyor.

İZMİR'İN YÖRESEL PEYNİRLERİ

Farklı kültürlerinin bir araya geldiği İzmir ve ilçelerinde, bu medeniyetler buluşması kendisini yöresel peynir çeşitlerinde de gösteriyor. En fazla tanınan İzmir tulumu, halen İzmir'in yanında Ödemiş, Menemen, Tire ve diğer ilçelerdeki mandıralarda yapılıyor. Süt pastörize edildikten sonra mayalama sıcaklığına kadar soğutuluyor. Daha sonra "pıhtı kırımı" yapılıyor ve baskı tenekelerinde bekletiliyor. İzmir tulum peynirinde kullanılan salamura ise peynir altı suyundan elde ediliyor. Kesilen ve süzülen telemenin konulduğu teneke ya da deri, salamura ilave edilerek hava almayacak şekilde kapatılıyor. Tulum peyniri için kullanılan deriyse 1,5 yıl öncesinden hazır hale getiriliyor. Özel keçi derisi tuzlanarak 3-4 ay tuzlama süresi sonrası 8 ay kadar bekletiliyor. Hazırlanan teleme, tulumun içine çaprazlama yerleştirilerek boş kalan bölümler lor ile kapatılarak tulumun ağzı kendir ipiyle bağlanıyor. Tulum peyniri, tadını kazanması için 18-20 ay kadar soğuk havada bekletiliyor.

EGE'NİN ORTAK MİRASI: KOPANİSTİ PEYNİRİ

İzmir'in Karaburun Yarımadası'nı çevreleyen ilçe ve beldelerinde yapılan kopanisti peyniri de özgün yapım şekli, tadı ve tüketim şekliyle ilginç özellikler barındırıyor. Karaburun başta olmak üzere Çeşme, Dikili ve Foça'da sadece evlerde üretilen kopanisti peyniri, keçi sütü veya keçi-koyun sütü karışımının yaklaşık bir ay her gün yoğrulmasıyla yapılıyor. Yapımı süresince oda sıcaklığında bırakılan lordaki acımsı tat, kimi bölgelerde bu peynirin "acı peynir" olarak adlandırılmasına neden oluyor. Kendine has kokusu ve tadı bulunan peynir, bölgede kahvaltının yanında içki mezesi ve börek içi olarak da değerlendiriliyor.

EDİRNE'NİN BEYAZ PEYNİRİ

Türk Patent Enstitüsü (TPE) tarafından tescil edilen Edirne peyniri, Anadolu'nun her yanından rağbet gören bir lezzet olarak öne çıkıyor. Edirne'nin değişik türdeki otlarıyla doğal beslenen inek, keçi ve koyunların sütünden lezzetini alan Edirne peynirinin imalat aşamasındaki lezzetine lezzet katan diğer unsurlar da tuz ve maya. Edirne beyaz peynirinin, yapımında kullanılacak sütün en çok 30 dakika içinde mayalanıp peynir haline getirilmesi, olgunlaştırma sürecini tamamlayan peynirin, havayla ilk temasından itibaren (teneke açıldıktan sonra) 3 ay içinde tüketilmesi gerekiyor. Edirne ve Trakya'ya özgü peynir, tam yağlı ve doğal olması özelliği ile tanınıyor.

CEVİZLİ KAŞAR PEYNİRİ

Zonguldak'ın Çaycuma ilçesinde, tamamen doğal kaynaklarla beslenen inek ve mandaların sütünden, cevizli kaşar peyniri üretiliyor. Kapalı bir havzada doğal ortamda beslenen inek ve mandaların sütünden elde edilen peynir, standart kaşar peynirlerden farklı olarak bir kilogramı için 9 kilogram yerine 15 kilogram süt kullanılarak yapılıyor. Endüstriyel kaşar peynirlerin 10 saat kuruduktan sonra satışa sunulmasına karşın yöreye özgü cevizli kaşar peyniri, tadının daha iyi olması için 2 gün süreyle kurutuluyor.

Tekst 8

Karagöz için UNESCO yol haritası çizildi

Türk gölge oyunu klasiklerinden olan Karagöz'ün, UNESCO'nun kültürel miras listesine alınması için bir süre önce başlatılan çalışma kapsamında 5 yıl süresince yapılması gerekenlerle ilgili yol haritası çizilerek Kültür Bakanlığı'na sunuldu.

Uluslararası Kukla ve Gölge Oyunu Birliği (UNIMA) Türkiye üyesi, Türkiye'deki sayılı Karagöz ve kukla ustalarından Mahmut Hazım Kısakürek yaptığı açıklamada, Karagöz kültürünün unutulmaya yüz tuttuğunu, buna sahip çıkanların ise iki elin parmaklarını geçmediğini vurguladı.

Kısakürek, Karagöz'ün yaşatılması ve Türkiye'ye özgü kültür olduğunun belirlenmesi için UNIMA Türkiye Milli Merkezi ile Kültür Bakanlığı işbirliğinde Karagöz oyununun UNESCO tarafından kültürel miras listesine alınması için çaba gösterildiğini belirtti.

Kısakürek, temmuz ayında "Karagöz Çalıştayı" gerçekleştirdiklerini, çalıştaya İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, TRT Genel Müdürlüğü, Bursa Büyükşehir Belediyesi, Folklor Araştırmacıları Vakfı'ndan temsilcilerin yanı sıra öğretim üyeleri ve Karagöz sanatçılarının katıldığını anımsattı.

Türkiye'nin gelecek yıl UNESCO'nun kültürel mirasın listesine sunacağı Karagöz için eylem planı hazırladıklarını ifade eden Kısakürek, şöyle konuştu:

"Burada çizilen yol haritasında birkaç önemli unsura değindik. UNESCO'nun listesinde Karagöz'ün de yer alması ve Türkiye adına tescillenmesi için yerine getirmemiz gereken unsurlar var. UNESCO, başvuru yapılan konu gerçekten o ülkenin kültürel mirası mı, o ülkede bu mirasa sahip çıkılan çalışmalar yapılıyor mu, diye 5 yıl boyunca gözlem yapıyor. Bu süreç sonunda listede yer alabiliyorsunuz. Bu nedenle yapılması gerekenleri bir liste olarak Kültür Bakanlığına sunduk."

Karagöz logosu hazırlanarak, Karagöz ve ünlü Karagöz ustalarının adlarının sokaklara verilmesinin öngörüldüğünü anlatan Kısakürek, "Karagöz konulu televizyon programları

ve yayınlar yapılması için teşvik edilecek, üniversitelerin sahne sanatları bölümlerinde ve ilgili diğer alanlarda Karagöz öğretilecek. Bunun yanı sıra Karagöz araştırma merkezi veya enstitüsünün kurulması, Karagöz tasvir kataloglarının hazırlanması gerekecek." dedi.

Kısakürek, Osmanlı döneminde buradan Yunanistan'a giden Rum asıllı hayalilerin bu ülkeye Karagöz sanatını getirdiğini, bugün komşu ülkede Karagöz gösterilerine büyük ilgi gösterildiğini anlattı.

Yunanistan'da hayali ve yarı gerçeklerin gördükleri talep doğrultusunda ekonomik açıdan da rahat bir hayat sürdüğünü dile getiren Kısakürek, şöyle devam etti:

"Ramazan'ın vazgeçilmez öğelerinden olan Karagöz'e sahip çıkmalıyız. Bunu iyi başaran Yunanistan'da Karagöz gösterilerinde biletler 400 euroya satılırken biz de 5 YL'ye seyirci bulamıyoruz. Yunanistan'da yaklaşık 40 Karagöz ustasının her biri yılda 250 oyun sergiliyor. Biz de 50 oyun sergileyebilirsek, mutlu oluyoruz." Kısakürek, tasvir farklılıkları olarak Yunanistan'daki Karagöz'ün bir elinin uzun olduğunu, hırsız bir tipi canlandırdığını, Türkiye'de ise dürüst, doğrucu, halktan biri olduğunu vurguladı.

Kısakürek, Karagöz'ün Ramazan'da yanlış tanıtım uygulamalarının bu kültüre yarardan çok zarar getirdiğini söyledi. Karagöz'ün mağazalarda, alışveriş merkezlerinde animasyon malzemesi olarak kullanıldığını ifade eden Kısakürek, "Karagöz, palyaço malzemelerinin benzerlerini kullanarak tanıtılacak bir kültür değil. Maalesef Karagöz günümüzde animasyon malzemesi olarak mağaza önlerinde birtakım soytarıların para kazancı oldu. Çocuklar, Karagöz'ü palyaço gibi görüyor. Bu tip bir tanıtımla Karagöz yaşatılmaz, öldürülür. Karagöz kültürünü gerçek anlamda tadabilmek için hayal perdesinde izlettirilmesi, izlenmesi gerekir. Ayrıca, birçok ürünün tanıtımında Karagöz adı altında yanlış tasvirlerle tanıtımlar yapılıyor." diye konuştu.

Tekst 9

Tuvalet kapılarındaki sembollere bak, Türkiye'yi anla

Sibel ARNA

Her şey 2002 yılında İstanbul-İzmir arasında yapılan bir yolculuktan sonra başlıyor. Bahçeşehir Üniversitesi öğretim görevlisi Nazlı Eda Noyan, Susurluk civarında durdukları bir dinlenme tesisinde tuvalet işaretlerine dikkat ediyor. Kadın tarafında kara çarşafli bir kadın, erkek tarafında ise sarışın, oldukça modern görünümlü, takım elbiseli bir adam. İşte o günden sonra kendine bir dijital fotoğraf makinesi edininip, her gittiği tuvalette sembollerin fotoğraflarını çekmeye başlıyor.

Şu anda koleksiyonunda 300'e yakın fotoğraf var. Geçtiğimiz hafta İTÜ'deki 3. Ulusal Tasarım Kongresi'nde bu konu ile ilgili bir tebliğ sundu: "Tuvalet İşaretleri: Türkiye'de Modernleşme Süreci ve Yerel Kimliğin İnşası Üzerine Bir Okuma." Araştırma, Türk grafik tasarım tarihi, tuvalet işaretleri üreticileri, piktogramlar (yönlendirme

işaretleri), kamusal tuvaletler üzerine derlenen bilgileri kapsıyordu. Kaçırmadık, elindeki portföyü bir de bizim için yorumlamasını istedik.

BURASI URFA'DA BİR CAMİ

Türkiye'nin doğusunda umumi tuvaletlerde insanlar "resimsel" işaretleri tercih ediyor. "Göze çarpan" imgeleri arıyorlar. Genelde oteller ve lüks restoranlarda, erkekler için şapka, kadınlar için ayakkabı figürleri kullanılmış. Ancak bazen bu çeşit işaretler, buldukları kültürle tamamen zıtlık da gösterebiliyor. Urfa'daki bir caminin tuvaletinde rastladıklarım gibi.

BASMAKALIP İŞARETLER

İstanbul'daki Fesleğen Kafe'nin tuvaletlerinde erkek ve kadın kullanıcılar için ürün ilanlarını çerçeve içine aldıklarını gördüm. Litera Restoran'da ise kadınlar için ruj,

erkekler için tıraş bıçağı iliştiirmişlerdi. Bence bunlar toplumsal cinsiyet temelli, basmakalıp tuvalet işaretleri.

EŞCİNSELLER AYRIM SEVMEZ

Eşcinsel barlarda, bir işaret koymayarak veya üniseks resim-yazılar ve işaretler kullanılarak cinsel farklılık dikkate alınmıyor. Başka türlü bir örneğe İngiltere'de rastlamıştım. Bir gece kulübünde, bir tuvalet kapısının üzerinde "Erkekler" yazarken, diğerinde "Erkekler için Değil" yazıyordu. Bu noktada en azından "öteki"ne ait olan grup daha genişliyordu.

ŞAPKALI MODERNİZM

Yeşilköy, İstanbul'dan dikkat çekici bir örnek. Tuvalet yenileniyor. Kadın ve erkek piktogramlarına şapka ekleniyor, tuvaletin ismi "modern tuvalet" oluyor.

İŞTE TARİHİ BİLİNÇ

Bergama Müzesi'ndeki tuvalet, geçmiş zamanı yansıtıyor. Müzenin ortamıyla birebir uyumlu.

ROCK BAR VE SEKS

Rock barların, cinsel ilişkiye gönderme yapan, alternatif ve esprili bir tavrı var. Örneğin Mojo Bar. Erkeği sert, kaba, siyah görünümlü bir 'civata', kadını ise bir 'somun' temsil ediyordu.

ŞİMDİKİ KONU FİLM JENERİKLERİ

Nazlı Eda Noyan, 9 Eylül Üniversitesi Grafik Tasarım Bölümü mezunu. Ardından Bilkent ve Florida Üniversiteleri'nde iki ayrı mastır yaptı. Bahçeşehir Üniversitesi'nde sanat tarihi ve grafik tasarım dersleri veriyor.

Ayrıca İTÜ'de sanat tarihi alanında doktora yapıyor. Tez konusu: "Türkiye'deki film jenerikleri". Noyan, bu konuda herkesten yardım bekliyor. İnternet sitesi, www.girlsawthesea.net.

İLK AYRI TUVALET 1739'DA PARIS'TEYDİ

Teyzem terbiyesi elvermediği için tuvalete "mühim yer" der. Tuvalet güzel ve çirkin ile özel ve kamusal olanın yan yana durduğu, insanlığın medeniyet tarihi için kritik bir yerdir. Dr. Bindeswar Pathak'ın elindeki belgelere göre, erkek ve kadın için ayrı tuvalet uygulaması ilk olarak 1739'da Paris'te uygulandı. Bir lokanta, düzenlediği dans partisi için "erkek tuvaleti" ve "kadın tuvaleti" tabelaları astı. Türkiye'de ise bu ayrım 1925'e uzanıyor. Atatürk, şapka devrimi yüzünden yaşanan isyanlara karşı, tuvaletlerde şapka takan erkek ve kadın imgelerini kampanyanın bir parçası olarak kullandı ve her yere yaydı. Tuvalet işaretlerini gördüğümüzde genelde telaşlıyızdır. Kapılardaki işaretler hızlı karar verebilmemizi sağlarken daha onları görür görmez üzerimizde hızlı bir rahatlama etkisi yaratırlar. Ortaçağ'dan beri İstanbul'da 1400'den fazla tuvalet bulunuyordu, bugün 3000 tanesi camilerde ve iş merkezlerinde olmak üzere 3500 umumi tuvalet var.

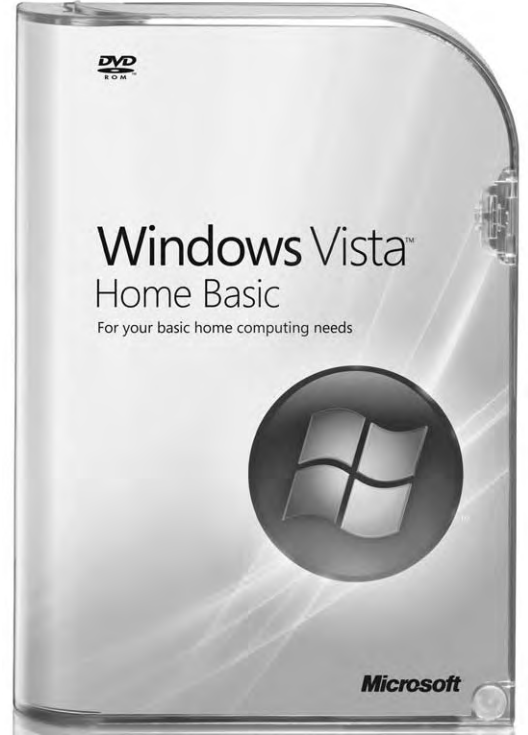

Lees bij de volgende teksten steeds eerst de vraag voordat je de tekst zelf raadpleegt.

Tekst 10

“Windows Vista’ya geçsem mi geçmesem mi?”

Yeryüzündeki pek az ürün tanıtımı Windows’un yeni sürümleri kadar abartıya sahne olabilir. Her yeni sürüm bütün bilgisayar dertlerinin çözümümüğü gibi lanse edilir. Windows Vista da daha fazla performans sunuyor ama sistem gereksinimleri hiç de azımsanacak gibi değil. Acaba Windows Vista’ya terfi etmeye değer mi? Karar vermeniz için Vista’nın iyi ve kötü yanlarını sıraladık.

1. İYİ YANLARI

1.1. Yenilik

Windows XP’nin yerini alacak sistemi geliştirmek Microsoft’un beş yıldan fazla zamanını aldı. Yenilenen arabirim tasarımı, yeniden tasarlanan simgeler ve masaüstünde dolaşmayı kolaylaştıran bazı kullanışlılık özellikleri dikkatleri çekiyor.

1.2. Güvenlik

Güvenlik, her zaman Windows’un önde gelen sorunlarından biri olmuştur. XP SP2’nin yayınlanması sorunları biraz olsun azaltmıştı. Vista’da işler çok daha sıkı tutulmuş. Microsoft’un güvenli yazılım geliştirme yaklaşımı Vista’da ciddi biçimde uygulanmış. Vista, Kullanıcı Hesabı Denetimi (UAC) ve Windows Defender gibi güvenlik özellikleri içeriyor. UAC, sistemde bir değişiklik yapılmak istendiğinde kullanıcının iznini alıyor. Windows Defender ise bütünleşik bir anti-spyware aracı.

1.3. Performans artışı

Vista kullanıcıları belirgin bir performans artışına şahit olacaklar. Tabii bu artışın sebebi Vista’yı çalıştırmak için yeni satın aldıkları donanımlar olabilir! Yine de hakkını yemeyelim, bazı yeni ve geliştirilmiş özellikler XP’den daha iyi performans veriyor gibi görünüyor.

1.4. Daha fazla seçenek

Eskiden Windows’un ev ve ofis kullanımına yönelik sadece iki ürün serisi vardı. Vista’nın ise dört farklı sürümü var: En ucuz, en basit sürüm olan Home Basic, düşük bütçeli kullanıcılara yönelik. Home Premium sürümü Windows Media Center ve Aero arabirimiyle ev kullanıcılarına gerçek Vista deneyimini yaşıyor. Business, yedekleme ve ağ bağlantılabirliği gibi iş odaklı işlevleriyle dikkat çekerken Ultimate ise mevcut bütün Vista özelliklerini bünyesinde barındırıyor.

1.5. Görev çubuğunda küçük resimler

Mouse imlecini görev çubuğundaki herhangi bir öğenin üzerine getirdiğiniz zaman o pencerenin küçültülmüş bir görüntüsü açılıyor.

1.6. Windows Gezgini

Bilgisayarınızda gezinmeyi sağlayan Windows Gezgini bir hayli geliştirilmiş. Bütünleşik arama alanı ve gezintiyi kolaylaştıran yeni adres ubuğuyla Windows Gezgini dosyalarınızı bulmayı ve klasörler arasında gezinmeyi oldukça kolaylaştırıyor.

2. KÖTÜ YANLARI

2.1. Farklı ama daha iyi değil

Herhangi bir programı yükseltmenin en can sıkıcı yanlarından biri, zaten yapmayı bildiğiniz işlerin nasıl yapılacağını yeniden öğrenmeniz gerekmesidir. Bu durum hala geçerliliğini koruyor.

2.2. Sistem gereksinimleri

Windows Vista'yı alıştırmak için gereken minimum özellikler şöyle: 800 MHz işlemci, 512 MB bellek, 800x600 özünürlüğu destekleyen grafik kartı ve CD-ROM sürücü.

Biz size Home Premium, Business ve Ultimate sürümlerinin gerçek gereksinimlerini söyleyelim: 1 GHz işlemci, en az 1 GB bellek, 15 GB boş olmak üzere 40 GB sabit disk, DirectX 9 destekli ve 128 MB bellekli grafik kartı, DVD-ROM sürücü ve geniş bant internet erişimi.

2.3. Kısıtlı yükseltme seenekleri

Eski bir Windows sürümünüz varsa Vista'nın yükseltme sürümlerine daha ucuz bir fiyata sahip olabilirsiniz. Yükseltmenin kötü yanıysa Microsoft'un bazı durumlarda verileri koruyarak yükseltme yapmayı mümkün kılmamış olması. Örneğin Windows XP Professional'dan Vista Home Premium'a doğrudan yükseltme yapılamıyor. Ayrıca bazı kullanıcılar uyumluluk hataları nedeniyle yükseltmeyi bir türlü gerekleştiremediklerinden yakınıyor.

2.4. Yeni Windows maliyeti

Sistem gereksinimlerini karşılayacak PC'ye sahip olmakla iş bitmiyor, bir de Windows'un kendi maliyeti var. 200 dolar civarındaki fiyatıyla en ucuz Vista sürümü olan Home Basic, XP'den daha az özellik vaat ediyor. 250 ve 315 dolara satılan Vista Home Premium ve Vista Business sürümleriyse daha yüksek fiyata daha fazla Vista deneyimi sunuyor, ama Vista'nın bütün özelliklerine sahip olmak isteyenler 435 dolar karşılığında Ultimate sürümünü satın almak zorunda.

2.5. Yedekleme

Microsoft, yeni yedekleme aracının ok yetenekli olduğunu iddia ediyor ama aracın tüm özelliklerini sadece Business ve Ultimate kullanıcıları kullanabiliyor. Home Basic kullanıcıları otomatik yedekleme yapamıyor, Home Premium sahipleriye sürücü imajı alma özelliğini kullanamıyor.

2.6. Microsoft

Hoşunuza gitsin ya da gitmesin, Windows'u hala Microsoft geliştiriyor. Küçük hataları ve zayıflıkları olmasına rağmen Windows Vista yüksek kaliteli bir ürün. Bu da demek oluyor ki, Windows kullanıcıları büyük ihtimalle alışkanlıklarından vazgeçmeyerek Microsoft'un tekelci sayılabilecek uygulamalarını kabullenmeye devam edecekler.

Tekst 11

www.e-konsolosluk.net

İnteraktif başvuru hakkında sıkça sorulan sorular

e-Konsolosluk nedir?

e-Konsolosluk, yurtdışında yaşayan vatandaşlarımızın memnuniyetini esas alarak daha hızlı, daha güvenilir ve daha etkin hizmet sunmayı amaçlayan, vatandaşlarımıza ve yabancılara konsolosluk hizmetlerinin yanı sıra ülkemiz ile ilgili pek çok konuda beş ayrı dilde bilgi sunan ve yasaların izin verdiği ölçüde pek çok konsolosluk işlemi için İnternet üzerinden interaktif başvuru imkanı sağlayan çok amaçlı bir İnternet sayfasıdır.

Doğum ve nüfus işlemlerinden, pasaport yenileme, pasaport süresi uzatma, vatandaşlık işlemleri, vize başvuruları gibi çeşitli konulardaki bilgi notlarına ve her işlem için ne kadar harç ödenmesi gerektiğine ilişkin ayrıntılı bilgilere e-Konsolosluk sayfalarından erişilebilmektedir.

Konsolosluk işlemlerine ilişkin başvuru sitesi ve bilgi bankası olma özelliğinin yanında, e-Konsolosluk dinamik bir yapıya sahiptir. e-Konsolosluk sayfaları, yurtdışındaki Türk derneklerinin etkinliklerine ilişkin bilgilerden, dış basında yayınlanan Türkiye ile ilgili haber ve yorumların depolandığı bölüme kadar, her gün hatta her an güncellenen sayfaları ile zengin bir referans kaynağı olma özelliğini de taşımaktadır.

e-Konsolosluk ile kullanıma sunulan; konsolosluk işlemleri için interaktif başvuru yöntemi, başvuru izleme sistemi, soru bankası, Türkiye'yi tanıtan malzemelere online erişim gibi pek çok yenilik hem konsolosluklarımızın, hem de yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın işlerini ve hayatlarını kolaylaştırmaktadır.

Kısacası, e-Konsolosluk ile konsolosluklar mümkün olduğu ve yasaların izin verdiği ölçüde evlerinize taşınmaktadır.

e-Konsolosluk'a nasıl üye olabilirim?

e-Konsolosluk üyesi olmak için üyelik kayıt sayfasına girerek kişisel bilgilerinizi ilgili alanlara yazarak üyelik başvurusunda bulunmanız gerekmektedir.

Üyelik başvurusunda bulunduğunuz temsilcilik başvurunuzu inceleyecek ve üyeliğinizi onaylayacaktır.

Üyelik onayınız yapıldıktan sonra, sistem size özel üyelik şifrenizi otomatik olarak üretecek ve üyelik başvurusu yaptığınız sırada bildirdiğiniz e-posta adresinize otomatik olarak gönderecektir. Söz konusu işlem şifresini aldıktan sonra, e-Konsolosluk üzerinden

konsolosluk işlem başvurusu yapma ve dilerseniz işlemle ilgili ödemeleri de kredi kartıyla yapma imkanına kavuşmuş olacaksınız.

Bu aşamadan sonra e-Konsolosluk'a bağlandığınızda, e-posta adresinizi ve şifrenizi ilgili kutulara yazdığınızda artık başka bir işleme gerek kalmayacak, e-Konsolosluk kullanıcı adınızı ve şifrenizi tanıyarak, sizi sisteme alacaktır.

İnteraktif başvuruda hangi hususlara dikkat etmem gerekiyor?

İnteraktif başvurularda aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir.

- İnteraktif başvuru yapabilmek için öncelikle e-Konsolosluk üyelik başvurunuzun onaylanmış olması ve size özel üyelik şifrenizi almış olmanız gerekmektedir. Üyelik başvurunuz ilgili temsilcilik tarafından onaylanmakta ve bunun üzerine işlem şifreniz sistem tarafından otomatik olarak üretilmekte ve üyelik başvurunuz sırasında bildirdiğiniz e-posta adresinize gönderilmektedir.
- Size verilen üyelik şifrenizi başkalarına vermemeli ve gizliliğine özen göstermelisiniz. Bu gibi bilgileri başkalarına vererek zarara uğrayabileceğinizi lütfen her zaman aklınızda tutunuz.
- e-Konsolosluk her işlem adımında sizi bilgilendirmektedir. Karşınıza çıkan işlem açıklamalarını dikkatle okumalısınız.
- İnteraktif başvuru yapmak istediğinizde ilgili kutucukları tam ve eksiksiz doldurmalısınız.
- e-Konsolosluk'un sizin için hazırladığı işlemle ilgili formları bir yazıcı (printer) kullanarak basmalı, ilgili yerlerini imzalamalı ve işlem için gereken diğer belgelerle birlikte görev bölgesinde yaşadığınız konsoloslukta postayla veya güvenli bir özel kargo şirketi kanalıyla en kısa zamanda göndermelisiniz. Aksi takdirde işleminiz yapılamayacaktır.
- İşleminizin tamamlanması için yatırmanız gereken harç ve diğer masrafları, işlem adımlarında e-Konsolosluk'un size bildireceği yöntemlerden birini kullanarak ödemelisiniz.
- İşleminizin bulunduğu aşamayı, "Başvuru İzleme Sistemi"ni kullanarak öğrenebilirsiniz.

İnteraktif başvurumun durumunu nasıl takip edebilirim?

Başvuru İzleme Sistemi, e-Konsolosluk'ta interaktif olarak yaptığınız işlem başvurularının bulunduğu aşama hakkında düzenli olarak bilgi edinmenizi sağlayan sistemdir.

İnteraktif işlem başvurularınızda herhangi bir gelişme olduğunda e-posta adresinize otomatik olarak gönderilen mesajlarla bilgilendirilmektesiniz. Ayrıca başvurunuzun bulunduğu aşamayı e-Konsolosluk'un ilgili sayfasına girerek de sorgulayabilirsiniz.

Başvuru İzleme Sistemi, başvuruda bulunan vatandaşlarımızı süratli bir şekilde bilgilendirdiği için, telefonla veya başka bir yolla bilgi talebinde bulunma ihtiyacınızı da ortadan kaldırmaktadır.